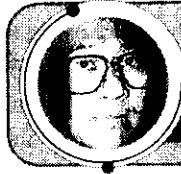

คอร์รัปชันร้ายยิ่งยวดอย่างไร

วารสาร
ลาบโกศ

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

varakom@dpu.ac.th

คอร์รัปชันเกิดขึ้นในบ้านเราอย่างดาษดื่น ชนิดที่เด็กชั้นประถมก็ยืนยันได้ และไม่ได้เกิดขึ้นเฉพาะในภาครัฐเท่านั้น หากครอบคลุมไปถึงภาคเอกชนอย่างกว้างขวาง หากเรายอมรับว่าคอร์รัปชันเป็นเรื่องปกติของสังคมเราที่ใครๆ ก็ทำด้วยกันทั้งนั้นเมื่อใดความหายนะก็จะมาเยือนสังคมเราเมื่อนั้น

หมิ่นถึงการประชุมครั้งสำคัญในปี 1997 ที่กรุงลิมา ประเทศเปรู ซึ่งเป็น International Conference Against Corruption ครั้งที่ 8 และได้มีคำประกาศร่วมกันของผู้เข้าประชุมครั้งสำคัญที่เรียกว่า Declaration Against Corruption ซึ่งกล่าวถึงข้อปฏิบัติในการคอร์รัปชัน

ในคำอารัมภบทของคำประกาศนี้ ได้กล่าวถึงผลเสียของคอร์รัปชันหลายประการที่หลายคนอาจมองข้ามไป และบางครั้งคิดว่าคอร์รัปชันเป็นเพียงเรื่องของการสูญเสียเงินทองที่ไม่ควรเสียไปเท่านั้น แต่แท้จริงแล้วคอร์รัปชันทำลายสังคมเราได้มากกว่านั้นมากนัก ผลเสียของคอร์รัปชันมีด้วยกันอย่างน้อย 7 ประการ ดังต่อไปนี้

(1) คอร์รัปชันบ่อนทำลายและเขย่ากร่อนพื้นฐานคือธรรมของทุกสังคม การโกงกินไม่ว่าตามน้ำหรือทวนน้ำอย่างกว้างขวางและไม่อายมีสาเหตุตา จะทำให้ผู้คนเห็นเป็นเรื่องธรรมดา โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อผู้กระทำไม่ถูกลงโทษ อุปมาเหมือนกับครอบครัวใดที่พ่อแม่พูดกันถึงเรื่องลักขโมย คดีโกงหลอกลวงคนอื่นอย่างเป็นเรื่องธรรมดา ครอบครัวนั้นย่อมมีมาตรฐานของศีลธรรมในระดับต่ำ ลูกหลานก็จะเลียนแบบ เห็นว่าสิ่งเหล่านี้เป็นเรื่องปกติ และก็จะกระทำกร้ออื่นๆ ที่ขาดจริยธรรมอย่างกว้างขวางขึ้น

คอร์รัปชันเป็นเชื้อโรคร้ายที่ติดกันได้ง่าย และทำให้เห็นสิ่งผิดเป็นถูก เห็นงจกรเป็นคอกบัว คงไม่มีใครอยากเห็นสังคมไทยเป็นสังคมที่ขาดเข็มทิศศีลธรรม (moral compass) เขวชชไม่รู้ว่าอะไรคือผิดอะไรคือถูก กติบัญญัติที่ซึ่งเป็นเสาหลักของวัฒนธรรมไทยก็จะต้นคลอน เพราะไม่ว่าอะไรคือสิ่งที่ควรกระทำ

(2) คอร์รัปชันรุกฉ้อฉลสิทธิทางสังคมและเศรษฐกิจของคน

ยากจนและคนอ่อนแอ คอร์รัปชันนั้นจำเป็นต้องมีอำนาจเข้ามาเกี่ยวข้องด้วยเสมอ มีงานวิชาการที่เสนอว่าคอร์รัปชันเท่ากับ การผูกขาด (monopoly) + วิจารณญาณ (discretion) - การรับผิดชอบ (accountability)

การผูกขาดและวิจารณญาณเป็นสิ่งที่ผูกพันกับการมีอำนาจ ถ้าบุคคลหนึ่งมีการผูกขาดและมีโอกาสในการใช้วิจารณญาณ (ไม่ว่าจะเกิดจากกฎหมายหรือสิ่งโลกก็ตาม) จะทำให้มี

อำนาจ ยกตัวอย่างเช่น เป็นผู้สามารถตกลงในการจัดซื้อจัดจ้างคนเดียวและเลือกรายใดก็ได้ หลังคอร์รัปชันก็จะเกิดขึ้นอย่างรุนแรงถ้าไม่มีการรับผิดชอบมาคานไว้

คนยากจนและคนอ่อนแอจะไม่มีโอกาสมีอำนาจเช่นนี้ การถูกรุกฉ้อฉลสิทธิทางสังคม (ผู้หญิงถูกลิดรอนสิทธิเพราะผู้ชายเป็นผู้ออกกฎหมายคนไทยภูเขาได้รับสัญชาติยากเย็นถ้าไม่มีสีม่วงเข้มจัดติดปลายนิ้ว) และการถูกรุกฉ้อฉลสิทธิทางเศรษฐกิจ (คนรวยได้โหนดที่ดินประเภทสีเทาเสมอ คนจนเหยื่อสีนามิจำนวนหนึ่งกำลังสูญเสียความเป็นเจ้าของที่ดินที่เคยอยู่มาก) จะเกิดขึ้น

(3) คอร์รัปชันทำให้ประชาธิปไตยอ่อนแอ คนรวยก็มีโอกาส

มีสิทธิในเรื่องต่างๆ มากกว่าคนไม่มีเงิน ในสังคมที่คนมีเงินได้สิ่งต่างๆ ผ่านช่องทางคอร์รัปชันด้วยการใช้เงิน ตัวอย่างได้แก่ การให้เงินอุดหนุนปฏิวัติโดยคนรวย และต่อมาได้รับสัมปทานต่างๆ อย่างสะดวกจากคณะปฏิวัติ หรือการที่คนมีเงินซื้อเสียงเข้าไปเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือคนรวยใช้เงินซื้อบัตรประชาชน

ประชาธิปไตยอยู่ได้ด้วยศรัทธาของประชาชน ถ้าคนไม่เห็นว่าการคอร์รัปชันให้ประโยชน์เพราะภายใต้ระบอบนี้ที่ถูกรุกด้วยคอร์รัปชันคนมีสิทธิไม่เท่ากัน ผู้คนก็จะหันไปสู่อำนาจนิยม ซึ่งโดยแท้จริงแล้วโอกาสที่คนจนมีสิทธิเท่าเทียมกับคนรวยจะยังมีน้อยลง

(4) คอร์รัปชันบ่อนทำลายกฎกติกา กฎหมาย ซึ่งเป็นพื้นฐานของทุกสังคม ในสังคมที่คอร์รัปชันชุกชุม กฎกติกาหรือแม้แต่กฎหมายก็จะถูกละเลยยกเว้น หรือแม้แต่แก้ไขเพื่อให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์ ในสังคมที่ยอมแพ้แก่คอร์รัปชัน เงินจะ "จ้าง" ทุกสิ่งไม่ว่ากฎเกณฑ์หรือกติกาได้อย่างง่ายดาย คนเข้าสู่ตำแหน่งด้วยการจ่ายเงินอย่างแหกกฎกติกาที่ตั้งไว้โดยไม่ต้องคำนึงถึงความเหมาะสม

(5) คอร์รัปชันหน่วงเหนี่ยวการพัฒนา คอร์รัปชันทำให้การจัดสรรทรัพยากรบิดเบือน มิได้เป็นไปตามหลักวิชา หากเป็นไปตามครรลองของการได้มาซึ่งเงิน การจัดซื้อจัดจ้างที่แพงเกินจริง เป็นการสูญเสียทรัพยากรที่สังคมใดๆ ก็มียู่อัจฉริยะอย่างน่าเสียดาย ภาชีอากรที่จัดเก็บจากประชากรทุกบาทควรรับใช้สังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพมากกว่าการใช้จ่ายแบบกระเซอะกระสิ่ว สถานการณ์เร็วไหลเช่นนี้ย่อมหน่วงเหนี่ยวการพัฒนาประเทศ เพราะทำให้การลงทุนทั้งในทรัพยากรมนุษย์และโครงสร้างพื้นฐานซึ่งเป็นหัวใจของการพัฒนาประเทศอยู่ในระดับต่ำกว่าที่ควรจะเป็น

(6) คอร์รัปชันทำให้สังคมโดยเฉพาะอย่างยิ่งคนยากไร้ไม่ได้รับประโยชน์จากระบบเศรษฐกิจเสรี ทางโน้มของโลกในการใช้เศรษฐกิจเสรีเป็นเครื่องมือในการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจปรากฏชัดขึ้นเป็นลำดับ การแข่งขันอย่างเสรีภายใต้ระบบเศรษฐกิจนี้ทำให้เกิดประสิทธิภาพในการสนองตอบความต้องการของสมาชิกในสังคมและทำให้ผู้คนล้มต้ออาปากได้อย่างไรก็ตาม เมื่อมีการแข่งขันก็ย่อมมีผู้แพ้และผู้ชนะ และบ่อยครั้งที่ผู้ยากไร้เป็นผู้แพ้

ภาครัฐจึงมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนช่วยเหลือมิให้คนยากไร้เป็นผู้แพ้อย่างหมดทำ แต่ถ้ามองโลกาภิวัตน์เป็นภัยเพราะคอร์รัปชันแล้ว การช่วยเหลือนี้ก็ไม่ใช่ผลดังเช่นการให้สินเชื่อ

แก่เกษตรกรหรือธุรกิจขนาดเล็ก หากคอร์รัปชันแพร่กระจายในสังคม คนยากไร้ก็ไม่ได้รับประโยชน์จากระบบเศรษฐกิจเสรี ในทางตรงกันข้ามเศรษฐกิจเสรีจะกลายเป็นหอกดาบที่ตีคนยากจนและอ่อนแอในสังคมยิ่งขึ้นอีก

คอร์รัปชันเป็นโรคติดเชื้อที่น่ากลัว เพราะสามารถแพร่กระจายได้อย่างรวดเร็วและรุนแรง ทั้งนี้ เนื่องจากผลประโยชน์อันหอมหวานที่ส่วนบุคคลได้รับจากคอร์รัปชันที่ไม่ถูกลงโทษ คอร์รัปชันเป็นพิษภัยอย่างร้ายแรงแก่สังคม โดยความเลวร้ายที่สุดของมันก็คือการทำลายความศรัทธาในความดีงาม ซึ่งเป็นฐานะสำคัญของสังคมที่มีคุณภาพ

จะหยุดการแพร่กระจายของการติดเชื้อได้อย่างชะงักก็ด้วยการใช้ยาปฏิชีวนะอย่างจริงจังและทันควันเท่านั้น โดยไม่ปล่อยให้มันถูกลามจนเกิดผลเสียอย่างมหาศาลแก่ชาติ